

d'aquestes màquines, i dels descobriments de la química, de la biologia i les altres ciències.

I avui, el qui no sàpiga aprofitar-se d'aquests elements, es quedarà endarrera. Si no llaura bé la terra; si no li posa adobs químics, no conseguirà grans collites. Si no aplica els remeis corresponents, veurà com les plantes se li moren abans de donar fruit. Si no es val de les màquines modernes per a segar i batre, els gastos se li menjaran, com es diu vulgarment, tots els ingressos.

Però el saber quines són les arades que deuen ésser usades en cada cas, i quins són els adobs que s'han de posar a la terra, i quines són les substàncies que curaran les plantes malaltes o les privaran d'emmalaltir-se, tot això no s'aprèn pas amb quatre dies. Es necessari estudiar-ho.

Ara som a l'època en què el jovent es torna a posar a estudiar després de les vacances de l'estiu. Ara és l'hora, doncs, de què els fills dels propietaris i dels masovers, i tots els qui sentin afició per les coses de la terra, facin el cop de començar a estudiar agricultura.

Els qui diuen que d'agricultura no cal estudiar-ne, d'una banda demostrin que no saben tot el que hi ha que aprendre en aquesta matèria, i de l'altra, que la consideren molt poca cosa. Perquè no hi ha res que valgui alguna cosa que no s'hagi d'estudiar.

¿On anar a estudiar l'agricultura? Per sort tenim avui a Catalunya la Escola Superior d'Agricultura, creada pel gran Prat de la Riba, que al Cel sia. Allí podran instruir-se degudament els nostres joves agricultors.

IGNASI FAGES

La Mancomunitat i la Ramaderia

El diputat senyor Estapé comunicà a la darrera Assemblea de la Mancomunitat una proposta per a que s'implantés una Estació pecuària. L'Assemblea acordà que la proposta passés al Consell permanent i que aquest dictaminés en la pròxima Assemblea.

La qüestió presentada pel senyor Estapé és important. Convindria que tots els ramaders es capacitessin de la proposta del senyor Estapé, perquè no fora estrany que molts d'ells, particularment, fossin preguntats per alguns membres de la Assemblea respecte els beneficis que una Estació pecuària podria aportar a la Ramaderia.

La Estació pecuària que preconitza el senyor Estapé s'hauria de compondre d'una finca de 500.000 pessetes; 100.000 pessetes per a bestiar i 50.000 per al muntatge del laboratori, o sigui que la Mancomunitat, de moment, hauria de gastar 650.000 pessetes.

Ara, anem a veure què es faria amb la finca, el bestiar i el laboratori.

La finca — diu la proposta — serviria per allotjar i mantenir el bestiar adquirit i els productes que hi neixessin. El bestiar estaria compost de mascles i femelles; els primers s'enviarien arreu de Catalunya per a la cubrició; les femelles restarien a la finca per a la cria de reproductors. La finca, a més, seria un centre d'estudis experimentals i un centre de consulta on es resolguessin les qüestions tècniques que els ramaders sollicitessin.

La Estació pecuària estaria regida per un Director amb el corresponent personal a ses ordres, personal que forçosament hauria d'ésser nombrós per la naturalesa del servei. Els pagesos que comencin de calcular els treballadors que necessita una propietat de cent mil duros; el gran nombre de mossos que s'haurien de menester per acompanyar els sementals pels pobles i, per últim, el personal del laboratori. Els sous de tota aquesta gent, pensem nosaltres, s'acostarien molt a *quaranta mil duros* cada any, és a dir, que aquesta suma representa l'interès de 4 milions de pessetes.

Però, el gastar diners, quan són ben gastats, no ens ha espantat mai. El que ens dol, és gastar i no veure la possibilitat de recobrar multiplicadament les despeses.

La Estació pecuària projectada fóra incapaç d'atendre els serveis de cubrició. En una finca de cent mil duros el nombre d'animals que s'hi poden mantenir és limitat. Descomptant l'espècie cavallar — tal com transitoriament proposa l'autor del projecte d'Estació pecuària, — resulta que la finca no pot alimentar més que la *cinc milèssima* part de la suma respectiva de les diverses espècies de bestiar. Si es prescindeix de les femelles, considerant tots aquests animals mascles, un semental per cada cinc mil caps, en ben poca cosa pot deixar sentir sa influència.

Un exemple aclarirà millor la qüestió. Al Dipòsit de sementals de l'Estat, d'Hospitalet, hi haurà uns 80 exemplars. El nombre de caps cavallins de Catalunya és de 120.000, aproximadament. L'espècie cavallina és, de totes les espècies de Catalunya, la que menys femelles té destinades a la reproducció, i, no obstant, cada semental de l'Estat correspon a 1.500 caps. Si es té en compte que les eugues es comparteixen entre el guarà i el semental, és a dir, que la meitat de les eugues crien mules, es compendrà encara millor que la Estació pecuària proposada pel senyor Estapé no accompliria, de bon tros, el paper que dit senyor creu que podrien realitzar els sementals de la Mancomunitat.

La Estació pecuària projectada al menys hauria d'ésser *deu vegades més gran* per a deixar sentir plenament sos efectes. És a dir, fóra qüestió de que la Mancomunitat, per a finques i sementals, destinés la suma considerable de 6.000.000 de pessetes, acompanyades anyalment d'una importantíssima suma per les soldades consegüents.

De manera que ens trobem que si la proposta Estapé s'accepta, tal com està redactada, la insuficiència de la Estació pecuària és manifesta, i en conseqüència els diners seran mal gastats. Si, pel contrari, es volgués dotar a Catalunya d'un servei de cubrició complet, seguint la pauta establerta en la proposta, llavors cal gastar sis milions de pessetes.

Creiem que una Estació pecuària en les formes que s'acaben de mencionar no és convenient a Catalunya; la forma que no és insuficient, és cara.

I és que el sistema és dolent. Ho és des del punt de vista de la economia nacional, i ho és considerant les Estacions pecuàries en sí.

Bé va que l'Estat (Mancomunitat) favoreixi la producció, que no resti indiferent al desenrotll de la riquesa nacional. Però no hem de voler que l'Estat suplanti a la Societat, que l'Estat intervingui en ço que és propi i peculiar de la Societat productora. Confosos aquests termes, no hi hauria cap raó per a negar a un fabricant de genres de punt que la Mancomunitat li

comprés els talers i li fes els dibuixos de les prenes que s'han de fabricar.

Que l'Estat estimuli el perfeccionament dels productes, està molt bé; per això hi han les exposicions i concursos. Però de cap manera que l'Estat prengui part en la producció. Cada industrial (ramader, farinaire, teixidor), que fabriqui els productes que millor li semblin. Quan estiguin fabricats, l'Estat farà santament en premiar aquell industrial que hagi fet millor feina.

Les Estacions pecuàries són tot el contrari d'això. L'Estat comença per imposar el model de la mercaderia que s'ha de fabricar, i a més, com que per fabricar un animal se'n necessiten dos, l'Estat hi posa el mascle i el ramader la femella. Si aquest sistema es generalitzés, l'Estat acabaria per ésser el fabricant de tots els productes.

En la Estació pecuària, del senyor Estapé, hi ha una part secundària que és la que fa referència a les consultes i als experiments. Aquesta part està en vies de realitzar-se promptament, perquè el servei de consultes anirà a càrrec del Cap del Servei ramader, que ha de integrar una de les seccions de la Direcció d'Agricultura de la Mancomunitat. La part experimental és cosa de l'Escola Superior d'Agricultura.

La millora ramadera de Catalunya s'ha de basar en sistemes integrals i al mateix temps amb consonància amb l'erari públic.

Voler millorar la Ramaderia per la sola acció dels sementals és quasi impossible, si l'alimentació, la higiene i la gimnàsia funcional no hi inter-venen igualment.

Es sobretot al ramader a qui s'ha de cultivar. Res hi ha millor que l'ensenyament; ensenyament per als grans i ensenyament per als petits.

Actualment la ciència ramadera s'ensenyava en els següents graus:

- 1.er *Enginyer agrícola, especialista en Ramaderia.*
- 2.^{on} *Enginyer agrícola.*
- 3.er *Tècnic agrícola.*
- 4.^{rt} *Cursets de Ramaderia.*
- 5.^{nt} *Conferències soltes.*

Hi ha a més en projecte, en les oficines de la Mancomunitat, la creació d'una Escola de Veterinària o Ramaderia, i la organització completa de la ensenyança ambulant.

Així, l'ensenyament ramader que proporcionarà la Mancomunitat abraçarà tots els estaments intel·lectuals: des de l'analfabet als estudis doctorals.

L'ensenyament no té altre objecte que saber com i per què es fan les coses. El ramader ensenyat sabrà perfectament la valor de tots i cada un dels elements del problema ramader.

Si a n'això s'hi afegeix el premi al mèrit, és a dir, el reconeixement i l'estímul del ramader que bé ha treballat, l'acció ramadera de la Mancomunitat serà integral, completa. Per això últim calen els Concursos de bestiar amb premis que valguin la pena. Nosaltres hem calculat que són necessaris quaranta mil duros anyals.

Per acabar: al davant del programa grandios i complet que la Mancomunitat està desenrotllant a favor de la Ramaderia, la proposta del senyor Estapé, o sigui la creació d'una Estació pecuària, no té raó d'ésser.